Haarlem, 23 November 2023 nummer 163

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij ontvangt u de IVM Caring Capital nieuwsbrief voor november 2023. In deze aflevering vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Sentiment keert
  De Caring Capital View van november *2023, door Maarten Friederich, namens het Investment Committee.*
- Hansen: klimaatrisico's onderschat door kennislacunes
- Hoge Raad: ontwikkelingen na opstellen testament kunnen uitleg beïnvloeden
- Vinding zet vuil water om in schoon water en groene energie
- Ook nihilbeding opgesteld tijdens huwelijk kan nietig zijn
- Zweedse Northvolt claimt doorbraak in accu-technologie
- *Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk:* Het belang van een benchmark

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, *CCOO*
Hans Volberda, *CEO*

Sentiment keert

CARING CAPITAL VIEW
Door Maarten Friederich, namens het Investment Committee

Positieve ontwikkelingen
Hoewel nog niet alle ondernemingen uit de S&P500 hun derdekwartaalcijfers hebben gepresenteerd, zal het beeld de komende weken niet meer veranderen. Met een winstgroei van ongeveer 4% lijkt de reeks winstdalingen doorbroken. Voor de komende drie kwartalen wordt een verdere winstgroei verwacht van respectievelijk 3, 6 en 10%. Eén van de meest opvallende ontwikkelingen dit jaar is het blijvend hoge vertrouwen van de Amerikaanse burgers en hun bereidheid te consumeren. De Amerikaanse economie onderscheidt zich daarmee van de Europese, die met minder positieve cijfers genoegen moet nemen. Dit is ook duidelijk zichtbaar in de beursontwikkeling van beide regio's.

Consument blijft besteden
De maanden november en december (specifiek Black Friday, morgen en Cyber Monday op 27 november a.s.) vormen een belangrijke test voor het sentiment onder consumenten in de VS. De verwachtingen voor de VS zijn positief, in tegenstelling tot die voor China. De schroom van de Chinese retailers om cijfers te verstrekken over het verloop van Singles' Day (11 november jl.) doet vermoeden dat de consumentenbestedingen hier zijn tegengevallen. China heeft dan ook geen last van inflatie. Vrijwel het gehele jaar 2023 was er zelfs sprake van deflatie en dalende prijzen. Maar ook in de VS en Europa is de inflatie op zijn retour. Weliswaar is de kerninflatie nog niet gedaald tot onder het door de centrale banken gewenste niveau, maar de dalende trend is onmiskenbaar. Zet deze door, dan is het nog slechts een kwestie van tijd dat de doelstelling bereikt wordt. De noodzaak om de rente verder te verhogen lijkt hiermee te zijn verdwenen. Sterker nog, volgend jaar worden al de eerste renteverlagingen verwacht. Het beleid van IVM Caring Capital om hierop te anticiperen en stapsgewijs de rentegevoeligheid te vergroten lijkt zijn eerste vruchten af te werpen. Al maakt één zwaluw natuurlijk nog geen zomer.

Schuldenstatus VS
Een andere opvallende ontwikkeling dit jaar is de beoordeling van de Amerikaanse kredietwaardigheid. Nadat kredietbeoordelaar Fitch afgelopen zomer al Amerikaanse staatsleningen afwaardeerde, kondigde Moody's onlangs aan ook te overwegen deze de hoogst haalbare rating te ontnemen. S&P was beide beoordelaars al ruim 10 jaar geleden voorgegaan. Gaat Moody's inderdaad ook over tot afwaarderen, dan zijn alle drie de belangrijke kredietbeoordelaars unaniem in hun oordeel en is de VS de hoogst mogelijke kredietstatus overal kwijt. Het stopzetten van niet-essentiële overheidstaken door gebrek aan financiering door het Congres werd recentelijk opnieuw vermeden. Maar het gebrek aan perspectief op een substantiële afname van de begrotingstekorten, met een verdere toename van de overheidsschulden tot gevolg, zal ook Moody's hoogstwaarschijnlijk tot een afwaardering brengen.

The Magnificent Seven
De meest opvallende ontwikkeling van dit jaar vond plaats op de beurs. Nog nooit werd de S&P500 Index, samengesteld uit de 500 grootste Amerikaanse bedrijven, zo sterk gedomineerd door zo weinig ondernemingen. Het gaat om zeven bekende namen, die bekend staan als 'the Magnificent Seven': Apple, Alphabet (voorheen Google), Microsoft, Amazon, Meta (voorheen Facebook), Tesla en NVIDIA. Samen zijn ze inmiddels verantwoordelijk voor maar liefst 29% van de totale beurskapitalisatie. Dit jaar zagen ze hun beurswaarde stijgen met gemiddeld 71%, tegen slechts 6% bij de overige 493 ondernemingen in de S&P500. Een dergelijke prestatie komt niet uit de lucht vallen. De omzetgroei van de zeven overtrof die van de rest al ruimschoots in de jaren vóór covid. In 2021 en 2022 was het verschil in omzetgroei klein, maar het zal naar verwachting de komende jaren weer toenemen. Structureel hogere winstmarges en een hogere winstgroei zijn andere karakteristieken waarmee de Magnificent Seven zich onderscheiden van de rest. Binnen het thema 'digitale transformatie' zijn Microsoft en NVIDIA in de portefeuille van IVM Caring Capital opgenomen, aangevuld met ondernemingen die niet tot de zeven behoren. Deze zijn aangekocht omdat ze een vergelijkbare positieve ontwikkeling doormaken - ook qua beurskoers, maar duurzamer opereren en meer bijdragen aan de verduurzaming dan de overige ondernemingen uit deze groep van zeven.

Europa
Veelzeggend is de afwezigheid van een met de *Magnificent Seven* vergelijkbare onderneming op de Europese beurzen. De top van de STOXX 600 bestaat uit farmaceuten, producenten van fossiele brandstoffen, Nestlé en Louis Vuitton Moët Hennessy. De enige uitzondering op deze collectie ondernemingen uit de 'oude economie' is ASML. Toch vond er ook in de Europese Index een opmerkelijke verschuiving plaats. Het Deense farmaceutische bedrijf Novo Nordisk heeft zich dit jaar als grootste Europese onderneming bovenaan de ranglijst genesteld. Dit op grond van hun nieuwe obesitasmedicijn Wegovy. Het was oorspronkelijk ontwikkeld voor de behandeling van diabetes (onder de merknaam Ozempic), maar bleek een eetlustremmende werking te hebben. Wat AI is voor de digitale transformatie, belooft dit medicijn te worden voor de gezondheidszorg. Het heeft de potentie om wereldwijd het meest verkochte medicijn te worden. Als hiermee de eetlust inderdaad onder controle kan worden gebracht, dan is dat ook van invloed op de verkoop van medicijnen en hulpmiddelen voor hart- en vaatziekten en uiteindelijk zelfs van (suiker- en vetrijk) voedsel.

Voorlopige balans
Met nog slechts enkele weken te gaan, kan voorzichtig de balans van het afgelopen jaar worden opgemaakt. Gelukkig zijn de conflicten tussen Israël-Hamas en Oekraïne-Rusland niet geëscaleerd, hoe dieptreurig beide gebeurtenissen ook zijn. Westerse centrale banken hebben hun zin gekregen en de inflatie (voorlopig) onder controle gebracht. Dit ging in Europa ten koste van de economische groei en leidde in Amerika tot een bankencrisis, die overigens adequaat blijkt te zijn beperkt tot een kleine hoeveelheid slachtoffers. Ondanks de forse afname van de inflatie willen centrale banken de overwinning echter nog niet uitroepen en riskeren zij een recessie in 2024. Vooral de Amerikaanse consument bleek tot nu toe verrassend goed bestand tegen de forse rentestijgingen, mede geholpen door de nog altijd lage werkloosheid. Maar de tekorten op de Amerikaanse regeringsbegroting vergroten de twijfels aan deze robuustheid enigszins, getuige ook de recente actie van de kredietbeoordelaars. Op de Amerikaanse beurs is enorm veel belangstelling voor ondernemingen die kunnen profiteren van kunstmatige intelligentie. Hoe meer data, hoe beter en dus worden vooral ondernemingen die al groot waren nog groter. De beurskoersen van ondernemingen die gevoelig zijn voor een hogere rente stonden daarentegen zwaar onder druk. Dit geldt zowel voor bedrijven waarvan de omzet afhankelijk is van gefinancierde aankopen, als voor bedrijven die zélf afhankelijk zijn van financiering – of allebei. De tweedeling is ook goed zichtbaar in de individuele aandelenportefeuille van IVM Caring Capital, waarin zich dit jaar zowel grote stijgers als grote dalers bevinden. Niet direct zichtbaar in de portefeuille zijn de verschuivingen op de beurs in de gezondheidszorg en daarbuiten, waaronder ondernemingen actief in de voedingssector voor wie nieuwe medicatie om de gezondheid te bevorderen mogelijk een bedreiging vormt (zie ook de rubriek 'Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk', elders in deze nieuwsbrief).

Innoveren creëert voorsprong
Eén ding werd dit jaar misschien wel duidelijker zichtbaar dan ooit: succes op de lange termijn is alleen weggelegd voor bedrijven die innoveren en onafhankelijkheid bevorderen. Dat geldt voor innovaties zoals kunstmatige intelligentie of de ontwikkeling van een medicijn ter bevordering van een gezonde(re) leefstijl. Beide zijn revolutionair. Het geldt ook onverkort voor de verduurzaming. Tijdens de covidpandemie zijn er in zo'n korte tijd zoveel maatregelen genomen, dat nog steeds niet alle gevolgen daarvan duidelijk zijn. Een voorbeeld: toen de vraag naar olie tijdens de wereldwijde lockdowns instortte, reageerde de kroonprins van Saoedi-Arabië, Mohammed bin Salman, door de olieproductie juist te *verhogen.* Hiermee dwong hij de overige olieproducenten er in eerste instantie toe meer te investeren in alternatieven voor fossiele brandstof. Sindsdien hebben de rangen in de OPEC+ zich weer gesloten. Mede hierdoor is de interesse voor alternatieve energie bij de overige olieproducenten weggeëbd. Ook dit verklaart waarom de beurswaarde van ondernemingen die actief zijn op het gebied van de energietransitie zijn gedaald. Dit zal echter van tijdelijke aard blijken. Zolang landen die niet zelf fossiele brandstoffen produceren daarvan afhankelijk blijven, zijn ze kwetsbaar voor de acties van producenten als Rusland en Iran. Door versneld te verduurzamen kan het westen niet alleen de klimaatverandering afremmen, maar ook de inkomstenbronnen van vijandige, niet-democratische regimes wegnemen. Als gebleken biedt dit geen garantie voor succes op de korte termijn, maar het legt wel een solide basis voor langetermijn succes.

Conclusie
IVM Caring Capital handhaaft haar beleid. Door de dalende inflatie is het sentiment zeker positiever. Als gevolg hiervan mag immers worden verwacht dat rentes het komend jaar gaan dalen. Omdat dit positief is voor zowel aandelen als obligaties, blijven we neutraal gepositioneerd wat betreft de weging tussen aandelen en obligaties. Beide bieden immers goede mogelijkheden voor een positief rendement. De looptijd van de obligatieportefeuille is reeds verlengd en de relatief lange looptijd blijft gehandhaafd. Het percentage individuele aandelen zal de komende maand licht stijgen, omdat nieuwe bedrijven aan de portefeuille zullen worden toegevoegd. Hierover in de volgende nieuwsbrief meer. Veel aandacht was, is en blijft er voor de Verenigde Staten. Dit is immers waar grofweg 60% van alle aandelenbeleggingen zijn geconcentreerd, ook in onze portefeuille.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website: www.ivmcaringcapital.nl.

© IVM Caring Capital 2023. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.
Naar boven

Hansen: klimaatrisico's onderschat door kennislacunes

Het klimaat wordt nog veel meer beïnvloed door de CO2-uitstoot dan aanvankelijk gedacht en de opwarming van de aarde gaat een stuk sneller dan eerder aangenomen. Dit is de conclusie van een recente studie, begin van deze maand gepubliceerd in *Oxform Open Climate Change.* De leider van het onderzoek en eerste auteur is James Hansen, de wetenschapper die al in de jaren tachtig van de vorige eeuw (toen hij nog bij NASA werkte) waarschuwde voor de effecten van broeikasgassen op het klimaat. Inmiddels zijn veel van Hansens klimaatprognoses uitgekomen, wat extra gewicht geeft aan deze actuele studie, al stemt die niet bepaald vrolijk. Dat begint al met de titel van het artikel: *Global warming in the pipeline.* Dit slaat op de al niet meer te stuiten gevolgen van het niet aflatende gebruik van fossiele brandstoffen. Volgens Hansen is onze aarde hier nóg gevoeliger voor dan geschat door het VN-klimaatpanel IPCC. De modellen die wetenschappers gebruiken om het klimaat te voorspellen zijn gebaseerd op een versimpeling van de werkelijkheid. Veel data uit de natuur ontbreken erin, omdat ze nog niet in kaart zijn gebracht, of omdat ze nog onbekend zijn, maar desondanks een rol kunnen spelen in het complexe proces van de klimaatverandering. Veel modellen zijn ook niet tijdig geactualiseerd, zodat een al uit 1982 daterende fout nog voortleeft in de modellen. Dit verklaar bijvoorbeeld waarom de temperatuurextremen van afgelopen zomer zo'n totale verrassing waren.

Modellen nog te optimistisch
Nu 2023 vrijwel zeker het heetste jaar ooit gemeten wordt, twisten wetenschappers over de vraag of de opwarming van de aarde aan het versnellen is. Voor team Hansen staat dit buiten kijf. Hij wijst op de toegenomen onbalans tussen de energie ontvangen van de zon en de door de aarde afgegeven energie, die volgens hem het afgelopen decennium bijna is verdubbeld. Veel van die exceswarmte is nu nog opgeslagen in de oceanen, maar zal op termijn leiden tot een steeds snellere stijging van de zeespiegel. Een van de vele complicerende factoren is volgens Hansen ook de verminderde uitstoot van zwaveldeeltjes door verbranding van zware stookolie in de scheepvaart, waar ook een transitie naar schonere energie plaatsvindt. Die zwaveldeeltjes hielden een deel van de zonne-energie tegen, maar dat effect neemt nu dus af. In een artikel dat The Guardian wijdde aan de studie laat de Britse krant ook tegengeluiden horen. Zo noemde Michael Mann, klimaatwetenschapper aan de universiteit van Pennsylvania, het effect van de teruggedrongen scheepvaartemissies verwaarloosbaar. Volgens Mann is er geen wetenschappelijke consensus over de vraag of de opwarming van de aarde aan het versnellen is. Ook uit andere disciplines komen kanttekeningen. Maar er is ook steun voor Hansen, bijvoorbeeld van Rob Jackson van Stanford University en voorzitter van de Global Carbon Project: "Ik denk dat [Hansens] stelling dat het IPCC de kwetsbaarheid van het klimaat nogal heeft onderschat juist zal blijken […] Van geen enkele fossiele brandstof is het mondiale gebruik teruggelopen, zelfs niet van steenkool. Ik denk dat Hansens pessimisme is gegrond. 35 jaar geleden stak hij al zijn nek uit door alarm te slaan – maar voor het grootste deel negeerde de wereld hem en andere wetenschappers."

Bronnen: academic.oup.com, duurzaamnieuws.nl, theguardian.com.
Naar boven

Hoge Raad: ontwikkelingen na opstellen testament kunnen uitleg beïnvloeden

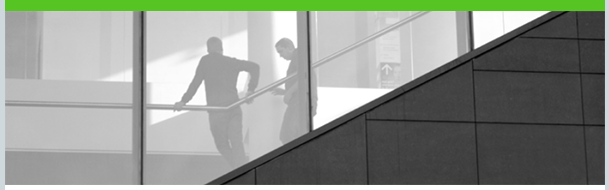

Een testament, hoe zorgvuldig ook opgemaakt, kan nooit meer zijn dan een momentopname. In elk mensenleven doen zich onvoorziene veranderingen voor, waarop niet altijd in een laatste wil goed of volledig valt te anticiperen. Regelmatig je testament updaten is de enige oplossing, maar daar komen de meeste mensen niet aan toe. Soms omdat ze opzien tegen de kosten, maar nog vaker denken ze er gewoon niet aan, erop vertrouwend dat 'het allemaal wel goed geregeld is'. In de praktijk kan dit onbedoelde en soms wrange gevolgen hebben, zoals blijkt uit deze zaak, die medio deze maand resulteerde in een best wel opmerkelijk arrest van de Hoge Raad. Het ging dan ook om een zaak met een opmerkelijk verloop. Een restauranthouder had in 2006 een testament opgesteld, waarin zijn toenmalige echtgenote was benoemd tot enige erfgenaam. Wel was ('subsidiair') bepaald dat na echtscheiding de erfstelling overging op zijn broer. In 2009 scheidde de man van zijn echtgenote, om nog hetzelfde jaar te hertrouwen met een andere vrouw. Het eerste huwelijk was kinderloos gebleven, maar bij zijn tweede vrouw kreeg de man twee kinderen. Hij overleed in 2017, zonder eraan toe te zijn gekomen om het concept testament te ondertekenen waarin zijn nieuwe vrouw en kinderen de enige begunstigden zijn. Het leidde tot een geschil tussen de broer en de weduwe. In eerste instantie oordeelde de Rechtbank Gelderland dat de broer geen rechten kon ontlenen aan het testament, wegens het later hertrouwen van de erflater. Volgens de rechter verviel daardoor de subsidiaire erfstelling en bleven daardoor de vrouw en kinderen over als rechtmatige erfgenamen. De broer ging in beroep.

Van beroep tot cassatie
Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden bleek er vorig jaar anders tegenaan te kijken. Volgens het Hof kunnen feiten en omstandigheden die zich voordoen ná het maken van een testament alleen meetellen voor de uitleg als de erflater daarop in het testament is vooruitgelopen. Kijkend naar de omstandigheden waaronder deze het testament heeft opgesteld, en naar de verhoudingen die hij kennelijk wilde regelen, biedt de tekst onvoldoende aanknopingspunten om voorbij te gaan aan de subsidiaire erfstelling ten gunste van de broer. Het tweede huwelijk en het alsnog vader worden ziet het Hof als omstandigheden die zich na opstelling van het testament hebben voorgedaan en waarmee de erflater geen rekening heeft gehouden. Het Hof ging voorbij aan verklaringen van getuigen, dat de restaurateur alles wilde nalaten aan zijn nieuwe gezin. Dat vrouw en kinderen de begunstigden waren in het concept testament werd evenmin waarde toegekend. Het Hof houdt formeel vast aan de tekst van het testament en wijst de broer aan als enig erfgenaam. Tegen deze beslissing ging de weduwe, mede namens de kinderen, in cassatie. Begin deze maand boog de Hoge Raad zich over de uitspraak van het Hof. Bij deze procedure wordt de zaak niet opnieuw behandeld, maar gaat het om vragen als 'Is de wet in deze juist toegepast?' en 'Is het vonnis van het Hof voldoende (juist) gemotiveerd?'

Vonnis vernietigd
De raadsheren overwegen dat bij de uitlegging van een testament gelet moet worden op de verhoudingen die de erflater kennelijk wilde regelen en op de omstandigheden waaronder de uiterste wil is gemaakt. In tegenstelling tot het Hof vinden zij dat feiten en omstandigheden van ná het opmaken wél van belang kunnen zijn, omdat ze licht kunnen werpen op de bedoelingen van de erflater. Volgens een eerder arrest van de Hoge Raad kan bij het vaststellen welke verhoudingen de erflater kennelijk wil regelen, mede acht kan worden geslagen op verklaringen van getuigen aangaande de bedoelingen van de erflater. Als door ontwikkelingen na het opstellen van een testament de feitelijke verhoudingen niet langer aansluiten bij wat de erflater kennelijk wilde regelen, dan is er ruimte voor de uitleg dat een bepaalde bepaling alleen gold voor de situatie die bestond vóór die latere ontwikkelingen. In tegenstelling tot het Hof acht de Hoge Raad het niet vereist dat in het testament op dergelijke feiten en omstandigheden is vooruitgelopen. Latere ontwikkelingen kunnen bij de uitleg van het testament wel degelijk een rol spelen. Ook in een andere klacht van de weduwe ging de Hoge Raad mee. Het Hof zou onvoldoende aandacht hebben gehad voor de verwachting van de erflater ten tijde van de opstelling van het testament dat hij niet zou hertrouwen of nog kinderen zou krijgen. Daaruit volgt echter niet dat hij in een dergelijk onvoorzien scenario vrouw en kinderen onverzorgd zou willen achterlaten. De beslissing: de Hoge Raad vernietigt het arrest van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden en verwijst het geding naar het gerechtshof ’s-Hertogenbosch voor verdere behandeling. Wordt vervolgd…

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning.
Naar boven

Vinding zet vuil water om in schoon water en groene energie

Wetenschappers aan de universiteit van Cambridge hebben een apparaat ontwikkeld om met behulp van zonne-energie vervuild water in één en hetzelfde proces om te zetten in groene brandstof en schoon water. Het project zit nog in de *proof of concept*-fase, maar het prototype heeft al bewezen dat het werkt in de praktijk, waaronder in de niet al te schone Cam, de rivier waaraan Cambridge zijn naam dankt. In een deze maand verschenen artikel in *Nature Water* licht het team de vinding toe. Als zo vaak diende de natuur als voorbeeld. In dit geval fotosynthese, het proces waarmee planten zonlicht omzetten in voedsel. Er was al eerder geëxperimenteerd met ‘kunstmatige bladeren’, maar deze konden alleen maar waterstof produceren uit zonlicht en schoon water. Wat het nieuwe apparaat tot een doorbraak maakt, is dat het ook werkt op sterk vervuild water en zeewater. Daarbij wordt niet alleen waterstof geproduceerd als energiedrager, maar wordt het ingelaten vuile of zoute water ook omgezet in drinkbaar water. Omdat het apparaat behalve zonnestralen geen externe of interne energiebron nodig heeft, is dit veelbelovend voor mensen in afgelegen gebieden waar de infrastructuur ontbreekt om water te splijten. Co-auteur Ariffin Bin Mohamad Annuar legt uit: “Een apparaat dat ook zijn werk doet met vervuild water als input, lost twee problemen tegelijk op: het produceert schone brandstof door water af te breken en tegelijk is het een bron van schoon drinkwater.”

Hoe ’t werkt
Het prototype bestaat uit een drijvend frame met een fotokatalysator (zonnecel) op een koolstofnanostructuur, die zowel licht als warmte kan absorberen. Het koolstofgaas genereert waterdamp, waarmee de fotokatalysator waterstof kan maken. De koolstofstructuur is poreus en waterafstotend, waardoor het apparaat blijft drijven zonder dat de zonnecel in aanraking komt met het onderliggende water. Zo wordt voorkomen dat vervuilende stoffen de werking van de fotokatalysator belemmeren. Het apparaat is zo geconstrueerd dat de zonne-energie optimaal wordt gebruikt. Annuar: “Voor de productie van brandstof op basis van zonne-energie wordt normaal gesproken slechts gebruik gemaakt van een klein deel van het zonnespectrum. Met een groot gedeelte van dit spectrum wordt niks gedaan.” Het team installeerde een witte, UV-absorberende laag bovenop het apparaat, als motor voor het splitsen van water voor de waterstofproductie. De rest van het zonlicht valt op de bodem van het apparaat, waar de schone waterdamp uitkomt. Eerste auteur Chanon Porngrungroj licht toe: “Op deze manier maken we beter gebruik van het zonlicht dat op het apparaat valt. We genereren de damp voor het produceren van waterstof en de rest is waterdamp […] We bootsen zo een plantaardig blad heel goed na, omdat het is gelukt om het transpiratieproces in de werking van het apparaat te implementeren.”

Veel potentie
Een vinding die zowel schone energie als schoon drinkwater kan produceren uit zonlicht en een willekeurige waterbron, kan wereldwijd van groot nut zijn bij het bestrijden van energie- en watercrises. In derdewereldlanden wordt vaak gekookt op kerosine of andere vervuilende brandstoffen, wat volgens wereldgezondheidsorganisatie WHO meer dan drie miljoen mensenlevens per jaar kost. Het apparaat kan worden ingezet om binnenshuis de lucht te zuiveren. En een gebrek aan schoon drinkwater is een probleem voor nu al 1,8 miljard mensen. Onderzoeksleider professor Erwin Reisner vat het zo samen: “Met dit soort oplossingen kunnen we een echte circulaire economie en een duurzame toekomst creëren. De klimaatcrisis en problemen rond volksgezondheid en milieuvervuiling hebben veel met elkaar te maken. Een methode die dit allemaal verbetert, is een gamechanger voor de mensheid.”

Bronnen: nature.com, scientias.nl. Artikel: C Pornrungroj ea, Hybrid photo-thermal-photocatalyst sheets for solar-driven overall water splitting coupled to water purification. Nature Water, November 2023.
Naar boven

Ook nihilbeding opgesteld tijdens huwelijk kan nietig zijn

Over wat partners kunnen afspreken over eventuele alimentatie en *wanneer* bestaan bij veel mensen vragen. Mensen met trouwplannen en gehuwden hebben de contractvrijheid om huwelijkse voorwaarden aan te gaan. Deze mogen echter nooit in strijd zijn met de wet. Volgens de huidige wetgeving is het in ieder geval niet mogelijk om vóór het huwelijk af te spreken dat er in geval van echtscheiding geen alimentatie hoeft te worden betaald. Nog geen jaar geleden oordeelde de Hoge Raad dat dergelijke *nihilbedingen* in huwelijkse voorwaarden, opgesteld 'buiten het zicht van echtscheiding', nietig zijn - dus ongeldig. Volgens de Hoge Raad kunnen er alleen afspraken over het afzien van alimentatie worden gemaakt in het kader van een aanstaande echtscheiding, of daarna. Deze uitspraak komt overeen met eerdere arresten van de Hoge Raad uit 1980 en 1996. Zonder wetswijziging zijn overeenkomsten waarin wordt afgezien van partneralimentatie, aangegaan vóór het huwelijk, of zonder dat er sprake is van concrete scheidingsplannen, volgens de bestaande wetgeving nietig. Enkele jaren geleden bevatte een initiatiefwetsvoorstel de optie om nihilbedingen in voorhuwelijkse voorwaarden mogelijk te maken. Dit onderdeel haalde echter niet de uiteindelijke *Wet herziening partneralimentatie*, die in 2020 van kracht werd. Dit geeft wel aan dat het maatschappelijk debat op dit punt nog volop gaande is. Enerzijds zou een nihilbeding misschien passen bij de wens van veel mensen om financieel onafhankelijk van elkaar te blijven, ook als ze getrouwd of geregistreerde partners zijn. Anderzijds waren veel parlementsleden bezorgd over het onvermogen van veel mensen om de financiële gevolgen te overzien van een scheiding, zeker als er kinderen in het spel zijn.

Geen voornemen tot echtscheiding
Dat het hier niet om juridisch gefilosofeer gaat, maar om scenario's die reëel in de praktijk voorkomen, wordt treffend geïllustreerd door een recente zaak voor het Gerechtshof Amsterdam. Het ging om een man en een vrouw die op de dag na hun huwelijk een overeenkomst hadden gesloten, met onder meer een bepaling dat de vrouw in geval van echtscheiding geen aanspraak kon maken op partneralimentatie. Drie jaar later wilde het paar daadwerkelijk scheiden. De vrouw vroeg de Rechtbank Amsterdam om haar naast een onderhoudsbijdrage voor het kind uit de relatie ook partneralimentatie toe te kennen. Dit verzoek werd afgewezen onder verwijzing naar het nihilbeding in de huwelijksovereenkomst. De vrouw ging in hoger beroep. Hier had ze meer geluk. Het Hof vernietigde de beschikking van de Rechtbank en verwees in de motivatie expliciet naar de arresten van de Hoge Raad uit 1996, 1980 en 2022. Deze moeten volgens het Hof zo worden uitgelegd, dat (ex-)echtgenoten alleen afspraken over partneralimentatie (of het afzien daarvan) kunnen maken in de aanloop naar, of na een echtscheiding. Het paar ging echter pas drie jaar later uit elkaar. De man voerde nog aan dat hij het nihilbeding direct na de trouwdag in de huwelijksovereenkomst had laten opnemen omdat hij "toen al twijfels had". Dit komt volgens het Hof echter niet neer op een concreet voornemen tot echtscheiding. Dus oordeelt het Hof dat het nihilbeding in kwestie gelijk staat aan een vóór het huwelijk opgesteld nihilbeding. Waarmee dit beding volgens huidig recht nietig is. De man wordt veroordeeld tot het betalen van partneralimentatie.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning.
Naar boven

Zweedse Northvolt claimt doorbraak in accu-technologie

Eergisteren verrasten de Britse Guardian en andere media met berichten over een nieuw type natrium-ionaccu voor de opslag van elektrische energie. Deze kan voor een grote doorbraak in Europa zorgen, omdat voor de productie geen schaarse grondstoffen als lithium nodig zijn uit landen als China. Ook wordt het hiermee makkelijker om méér opslagsystemen en uiteindelijk ook auto-accu's in Europa zelf te produceren. De innovatieve technologie achter de nieuwe accu is afkomstig van het Zweedse Northvolt, de enige van oorsprong Europese accumaker. Het prototype is ontwikkeld in de eigen R&D laboratoria van het bedrijf in Västerås (Midden-Zweden). Northvolt claimt er een 'best-in-class' energiedichtheid voor van meer dan 160 Wh per kilogram. Volgens het persbericht dat Northvolt dezelfde dag deed uitgaan is de natrium-ionaccu veiliger, kostenefficiënter en duurzamer dan conventionele accu's die gebruik maken van nikkel, mangaan, kobalt of ijzerfosfaat. Voor de productie zijn alleen goedkope en universeel verkrijgbare materialen als ijzer en natrium nodig. Voor het productieproces maakt Northvolt gebruik van een harde koolstofanode en een Pruisisch witkathode. Omdat materialen als lithium, nikkel, kobalt en grafiet veel duurder zijn, is de natrium-ionaccu een veelbelovende uitbreiding van het huidige aanbod. De winning van de genoemde grondstoffen gaat bovendien vaak gepaard met aanzienlijke milieu- en klimaatschade, wat veel minder opgaat voor ijzer en natrium.

Goedkoper en veiliger energie opslaan
Northvolt verwacht veel van hun nieuwe accutechnologie. CEO Peter Carlsson: "De wereld heeft hoge verwachtingen van natrium-ion […] wij hebben een technologie ontwikkeld die breed kan worden uitgerold om de energietransitie te versnellen [… Deze technologie] is bovendien cruciaal voor het bereiken van duurzaamheidsdoelen wereldwijd, omdat het de elektrificatie goedkoper, duurzamer en wereldwijd toegankelijker maakt." Met de jaarlijks stijgende productie van stroom uit wind, zon en andere duurzame, maar fluctuerende natuurlijke bronnen, neemt ook de behoefte toe aan economisch haalbare en veilige opslagsystemen voor energiesurplussen. Dit is ook het segment waarop Northvolt als eerste mikt bij het verder uitrollen van hun innovatie, al is nog niet bekend waar de grootschalige productie gaat plaatsvinden. Op termijn wil de onderneming, die in Zweden al een fabriek voor lithium-ionaccu's heeft, de technologie ook gaan toepassen bij de productie van auto-accu's. Northvolt mikt daarbij ook op markten in warme regio's als het Midden-Oosten, Indië en Afrika. Een bijkomend voordeel van de natrium-ionaccu is namelijk dat deze bij hogere omgevingstemperaturen brandveiliger is dan bestaande auto-accu's. De Europese auto-industrie heeft in ieder geval veel vertrouwen in Northvolt. Volkswagen is een grote investeerder en Volvo en BMW zijn al klant.

Bronnen: northvolt.com, theguardian.com
Naar boven

Het belang van een benchmark

Serie. Het beleggingsbeleid van IVM Caring Capital in de praktijk
door Maarten Friederich, namens het Investment Committee van IVM Caring Capital

Twee revoluties in één jaar
Revoluties (letterlijk: omwentelingen) komen maar af en toe voor. Twee belangrijke doorbraken in één jaar is nog veel zeldzamer. Toch is er dit jaar sprake van twee ontwikkelingen met in ieder geval revolutionaire implicaties. Beiden waren al langer geleden ingezet, maar werden pas dit jaar 'economisch relevant'. Daarmee is voldaan aan een noodzakelijke voorwaarde voor een succesvolle belegging. We hebben het over kunstmatige intelligentie en een nieuw medicijn tegen obesitas.

GLP-1
Obesitas is de oorzaak van allerlei gezondheidsproblemen. Miljoenen jaren lang was het vergaren van voedsel dé belangrijkste bezigheid van de mens. De agrarische revolutie bracht hierin verandering. Deze bereikte Europa pas rond 6000 v.Chr. Het is plausibel dat mensen nog steeds (in meer of mindere mate) genetisch geprogrammeerd zijn zoveel mogelijk calorieën te consumeren als overlevingsmiddel. Dit leidt gemakkelijk tot overconsumptie, als voedingsmiddelen onbeperkt beschikbaar zijn. De evolutionair bepaalde drang om te eten leeft voort, zelfs als deze overbodig is geworden door voldoende voedselaanbod (althans in grote delen van de wereld), hetgeen het geval is sinds de agrarische revolutie. En de laatste decennia nog meer dan ooit. Verandering aanbrengen in het grote aanbod van voedings- en genotsmiddelen is een moeizaam en langdurig proces en roept tegenwerking op van gevestigde belangen. Maar wat als het probleem bij de bron kan worden aangepakt? Wat als de mens eenvoudigweg een chronisch tekort heeft aan een specifiek hormoon, dat belangrijk is voor het reguleren van de eetlust? Dat probleem is opgelost als mensen dit hormoon (GLP-1) toegediend kunnen krijgen. Dat zou een deel van het bestaansrecht wegnemen van farmaceutische bedrijven, die veel winst maken op middelen voor de bestrijding van de gevolgen van overgewicht. Het kan ook een bedreiging vormen voor de voedselindustrie, die weer veel verdient aan suiker- en vetrijk voedsel.

Duurzame index
Het verlies van de één is de winst van de ander. De potentie van Novo Nordisk, ontwikkelaar en patenthouder van dit hormoon, is enorm. Het bedrijf staat qua beurswaarde vierde in de MSCI ACWI SRI PAB Index EUR, de aandelenbenchmark die IVM Caring Capital sinds vorig jaar volgt. Deze index past optimaal bij het duurzame en toekomstgerichte beleggingsbeleid van IVM Caring Capital, gezien ook het uitsluitingsbeleid en de doelstelling van alle in de index opgenomen ondernemingen om zich te laten leiden door de klimaatakkoorden van Parijs. Deze index vormt een kernonderdeel van de aandelenportefeuille van IVM Caring Capital. Op deze wijze delen de portefeuilles in het succes van Novo Nordisk, de belangrijkste aanbieder van het GLP-1 hormoon. Door te kiezen voor deze duurzame en progressieve benchmark, kan IVM Caring Capital namens u indirect beleggen in rond de 500 innoverende en toekomstgerichte bedrijven waarvan Novo Nordisk één van de belangrijkste is. Vooruit denken is verantwoord denken!

Naar boven

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon +31 23 531 01 85 Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

ivm caring capital
verantwoord denken is vooruit denken

Afmelden voor de nieuwsbrief